

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.	Asiakirjan päivämäärä on:	21.04.2026
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.	Dokumentet är daterat:	21.04.2026
This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.	The document is dated:	21.04.2026

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Antti Salonen
Pvm / Datum / Date: 21.04.2026

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi
Pvm / Datum / Date: 21.04.2026

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Keravan Energia Oy

Asia

Sähkömarkkinalain (588/2013) mukaisen toimitusvelvollisen sähkön vähittäismyyntituotteen hinnan kohtuullisuus ja julkisuus sekä pörssihintaan sidottu tuote ainoana toimitusvelvollisena sähkön vähittäismyyntituotteena

Asianosainen

Keravan Energia Oy (y-tunnus 0891026-0)

Perustelut

Asian käsittely

Energiavirastoon on 2.9.2022 saapunut tutkintapyyntö koskien Keravan Energia Oy:n (jäljempänä myös *asianosainen*) toimitusvelvollista sähkönmyyntituotetta. Energiavirasto on saapuneen tutkintapyyntönsä johdosta aloittanut tutkinnan koskien asianosaisen sähkömarkkinalain (588/2013) 67 §:n mukaisen toimitusvelvollisen sähkönmyyntituotteen hinnan kohtuullisuutta sekä sitä, voiko pörssihintaan sidottua tuotetta tarjota ainoana toimitusvelvollisena sähkönmyyntituotteena.

Fingrid Datahub Oy on 1.9.2022 ja 4.4.2023 Energiaviraston pyynnöstä toimittanut asiassa tiedon kunkin jakeluverkonhaltijan vastuualueella toimivasta toimitusvelvollisesta sähkön vähittäismyyntituotteesta. Asianosainen on näiden tietojen mukaan ollut toimitusvelvollinen sähkön vähittäismyyntituotteen jakeluverkonhaltijana alueella toimivan Keravan Energia Oy:n (jäljempänä myös *jakeluverkonhaltija*) vastuualueella. Jakeluverkonhaltija on Energiaviraston pyynnöstä toimittanut asiassa lausuntonsa päivämäärällä 22.5.2023.

Energiavirasto tarkastelee tässä päätöksessä esitettyjä asioita ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023. Energiavirasto on varannut asianosaiselle mahdollisuuden lausua asiassa sekä esittää muuta tarpeelliseksi katsomaansa selvitystä. Asianosainen on 3.2.2023 toimittanut Energiaviraston pyynnöstä selvityksen sekä 31.5.2023, 13.6.2024 ja 30.8.2024 lisäselvitykset asiassa.

Energiavirasto on pyytänyt asianosaista ilmoittamaan sellaiset sähkönmyyntituotteet, joita asianosainen on tarjonnut toimitusvelvollisuustuotteina tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana sekä sellaiset kyseistä ajankohtaa ennen tarjotut toimitusvelvollisuustuotteet, joilla on vielä kyseisen tarkastelujakson aikana ollut voimassa olevia sopimuksia.

Energiavirasto on pyytänyt asianosaiselta selvitystä ennen kaikkea edellä mainittujen tuotteiden hinnoittelusta, hinta- ja muiden myyntiehtojen julkisuudesta sekä hinta- ja myyntiehtojen ilmoittamisesta Energiavirastolle.

Johtopäätökset

Energiaviraston toimivalta

Sähkömarkkinalain (588/2013) 106 §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa sähkömarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä sähkömarkkinalain nojalla annettujen lupapäätösten noudattamista. Valvonnasta säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013).

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät.

Energiavirasto toteaa, että 8.4.2025 voimaan tulleella lailla sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta (136/2025) on muutettu sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 9 §:ää. Asia koskee toimitusvelvollisen sähkönmyyntituotteen hinnan kohtuullisuutta ja julkisuutta ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023, joten Energiavirasto katsoo, että asiassa on sovellettava lainmuutoksen (136/2025) voimaan tullessa voimassa ollutta sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:ää. Tässä päätöksessä viittauksilla sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:ään tarkoitetaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:ää sellaisena kuin se oli sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain (136/2025) voimaantullessa.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:n mukaan Energiaviraston on velvoitettava kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita rikkonut tai laiminlyönyt korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata. Päätöksessä voidaan myös määrätä palauttamaan asiakkaalle virheellisesti peritty maksu, jos palautukseen ei sovelleta kyseisen lain 14 §:ssä säädettyä palautusmenettelyä.

Sähkömarkkinalain muuttamisesta annettu laki (497/2023)

Energiavirasto toteaa, että viraston toimivalta valvoessa sähkömarkkinalain toimitusvelvollisuutta koskevien säännösten noudattamista on jälkikäteinen, jolloin arvioitaessa lainsäädännön noudattamista on asiaa tarkasteltava suhteessa tutkittavan menettelyn ajankohtana voimassa olleeseen lainsäädäntöön.

Energiavirasto toteaa, että 1.6.2023 voimaan tulleella lailla sähkömarkkinalain muuttamisesta (497/2023) on muutettu sähkömarkkinalain 67 ja 68 §:ää. 2.9.2022 saapuneessa tutkintapyyntöissä on pyydetty Energiavirastoa tutkimaan asianosaisen toimitusvelvollista sähkön vähittäismyyntin hinnoittelun kohtuullisuutta sekä sitä, voiko pörssihintaan sidottu sähkön myyntituote olla yhtiön ainoa tarjolla oleva toimitusvelvollinen sähkön myyntituote. Lisäksi Energiavirasto on

oma-aloitteisesti tutkinut sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaista julkisuusvelvoitetta sekä 68 §:n mukaista vähittäismyyjän myyntiehtojen ilmoittamista Energiavirastolle. Energiavirasto on päättänyt tutkia asianosaisen edellä mainittujen sähkömarkkinalaista seuraavien velvoitteiden noudattamista ajanjaksolla 1.1.2022 – 30.4.2023. Siten tämä päätös koskee asianosaisen menettelyä ajalta ennen 1.6.2023 tapahtunutta lainmuutosta.

Näin ollen Energiavirasto katsoo, että asiassa on sovellettava tutkittavana olleen asianosaisen menettelyn ajankohtana voimassa olleita sähkömarkkinalain 67 ja 68 §:n säännöksiä. Tämän perusteella tässä päätöksessä viittauksilla sähkömarkkinalain 67 ja 68 §:ään tarkoitetaan sähkömarkkinalain 67 ja 68 §:ää sellaisena kuin ne olivat sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaantullessa.

Energiavirasto katsoo, että asiassa on sovellettava tutkittavana olleen asianosaisen menettelyn ajankohtana voimassa ollutta Energiaviraston antamaa määrystä sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (122/002/2014).

Energiaviraston sähkömarkkinalain mukainen ratkaisukäytäntö ennen 28.6.2023

Sähkömarkkinakeskus (nyk. Energiavirasto) on 23.2.2000 antamallaan päätöksellään (dnro 108/423/99) määritellyt silloin voimassa olleen sähkömarkkinalain 21 §:n ja 22 §:n tarkoittaman toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan sähkön vähittäismyyntituotteen tunnusmerkit. Päätöksessä Sähkömarkkinakeskus katsoi tällaisen vähittäismyyntituotteen tunnusmerkkien täytyvän, jos:

- 1) tuotteen hinnat ovat julkisia ja eri maksujen voimassa olevat yksikköhinnat on esitetty myyjän julkisessa painetussa hinnastossa,
- 2) myyjän kaikkien samalla tuotteella olevien asiakkaiden laskutus perustuu samoihin yksikköhintoihin ja jos yksikköhinnat muuttuvat, ne muuttuvat samanaikaisesti kaikilla kyseisellä tuotteella olevilla asiakkailta,
- 3) hinnastossa olevat toimitusvelvollisuustuotteet ovat pääsääntöisesti vapaavaltaisia kaikille kyseisellä alueella oleville asiakkaille ja
- 4) tuotteeseen tehdään pääsääntöisesti vain toistaiseksi voimassa olevia sähkönmyyntisopimuksia.

Energiaviraston (nyk. Energiavirasto) 29.4.2002 antamassa lausunnossa (dnro 290/631/2001) on käsitelty markkinahintaista sähkönmyyntituotetta – mahdollisuutta tarjota toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille tuotetta, jossa sähkön myyntihinta on sidottu sähköpörssin hintaan. Lausunnossa Energiavirasto katsoi ottaen huomioon Sähkömarkkinakeskuksen 23.2.2000 antamassa päätöksessä määritellyt toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan sähkön vähittäismyyntituotteen tunnusmerkit, että toimitusvelvollisuuden piirissä sähkön vähittäismyyjä voi tarjota muuttuvahintaisen pörssihintaan sidotun sähkönmyyntituotteen julkaisemalla painetun version voimassa olevista hinnoista jokaista uutta alkavaa hintajaksoa varten. Energiavirasto katsoi myös, että asiakkaan valinnan mahdollisuuksia ei voida rajoittaa kilpailun piiristä toimitusvelvollisuuden piiriin palattessaan ainoastaan muuttuvahintaisiin sähkönmyyntituotteisiin. Lausunnossa

on otettu kantaa myös sellaisiin tilanteisiin, että sähkön markkinahintojen nousussa kilpailuilla markkinoilla olevat suurehkot asiakkaat haluavat yllättäen palata takaisin toimitusvelvollisuuden piiriin, mikä saattaa aiheuttaa merkittäviä ongelmia toimitusvelvollisen sähkönmyyjän riskienhallintaan.

Samasta asiasta on lausuttu myös Energia-alan Keskusliitto Finergyille 15.11.2002 annetussa lausunnossa (dnro 119/441/2002), jossa on todettu mm. "Energiamarkkinavirasto toteaa edelleen, että toimitusvelvollinen sähkön vähittäismyyjä voi tarjota ns. perinteisten sähkön vähittäismyyntituotteiden rinnalla myös muuttuvahintaisia pörssihintaan sidottuja ns. markkinasähkötuotteita."

Energiavirasto toteaa, että edellä mainitut päätös ja lausunnot on annettu jo 2000-luvun alussa, jonka jälkeen sähkömarkkinalaki on muuttunut tietyin osin. Esimerkiksi toimitusvelvollisuuden piirissä olevien asiakkaiden määritelmä on voimassa olevan sähkömarkkinalain mukaan nyt rajatumpi kuin aiemmin. Lisäksi 29.4.2002 annetun lausunnon jälkeen tilanne on muuttunut siten, että osapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevan muuttuvahintaisen pörssihintaan sidotun tuotteen osalta riittää laskentakaavan ilmoittaminen etukäteen. Lisäksi 15.11.2002 annetussa lausunnossa ei ole otettu kantaa siihen, voiko muuttuvahintainen pörssihintaan sidottu tuote olla ainoa toimitusvelvollisuustuote.

Energiaviraston päätös dnro 1998/040202/2022, 52/040202/2023, 392/040202/2023

Energiavirasto on 28.6.2023 antamassaan päätöksessä (dnro 1998/040202/2022, 52/040202/2023, 392/040202/2023) muuttanut 23.2.2000 annetussa päätöksessä (dnro 108/423/99) mainittuja toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan vähittäismyyntituotteen tunnusmerkkejä kohtien 1 ja 4 osalta. Päätöksen mukaan 1 kohdan painetun hinnaston vaatimusta toimitusvelvollisen tuotteen tunnusmerkkinä ei ole enää ollut tarkoituksenmukaista edellyttää. Sen sijaan riittää, että yhtiöllä on julkaistuna tuotteen hinnat ja ehdot keskeisissä asiakaskanavissa, kuten verkkosivuilla ja asiakaspalvelussa. Kohdasta 4 on poistettu sana "pääsääntöisesti". Muilta osin tunnusmerkit ovat pysyneet muuttumattomina. Energiavirasto katsoo siten toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan vähittäismyyntituotteen tunnusmerkkien täyttyvän, jos:

- 1) tuotteen hinnat ja ehdot ovat julkisia ja voimassa olevat hinnat ja ehdot on vapaasti saatavilla ja esitetty myyjän eri asiakaspalvelukanavissa,
- 2) myyjän kaikkien samalla tuotteella olevien asiakkaiden laskutus perustuu samoihin yksikköhintoihin ja jos yksikköhinnat muuttuvat, ne muuttuvat samanaikaisesti kaikilla kyseisellä tuotteella olevilla asiakkailta,
- 3) hinnastossa olevat toimitusvelvollisuustuotteet ovat pääsääntöisesti vapaavalintaisia kaikille kyseisellä alueella oleville asiakkaille ja
- 4) tuotteeseen tehdään vain toistaiseksi voimassa olevia sähkönmyyntisopimuksia.

Energiavirasto toteaa lisäksi, että 28.6.2023 annettu päätös (dnro 1998/040202/2022, 52/040202/2023, 392/040202/2023) on ensimmäisen päätös koskien sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentissa säädettyä kohtuullista hintaa.

Energiaviraston aiempi maakaasumarkkinalain mukainen ratkaisukäytäntö

Energiavirasto toteaa, että maakaasun vähittäismyyjän toimitusvelvollisuudesta säädetään maakaasumarkkinalain (587/2017) 44 §:ssä. Aiemmin voimassa olleen maakaasumarkkinalain (508/2000) 4 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan maakaasuverkossa määräävässä markkina-asetuksessa olevan maakaasun myyjän on toimitettava maakaasua kohtuulliseen hintaan verkkoon liittyneen asiakkaan sitä pyytäessä, jos asiakkaalla ei ole muita taloudellisesti kilpailukykyisiä vaihtoehtoja maakaasun hankkimiseksi maakaasuverkon kautta (toimitusvelvollisuus).

Energiavirasto on soveltanut sittemmin kumotun maakaasumarkkinalain 4 luvun 1 §:ää antamissaan ratkaisuissaan 22.12.2017 (dnro 887/520/2010) ja 28.12.2017 (dnro 349/420/2012). Energiaviraston päätökset koskivat toimitusvelvollisen maakaasun vähittäismyyjän hinnoittelun kohtuullisuutta vuosina 2014–2016. Kohtuullisuutta arvioitiin päätöksissä vuosien 2014–2016 maakaasun myyntiliiketoiminnan keskimääräisen liikevoittoprosentin perusteella. Päätöksissä Energiavirasto katsoi, että 3,5 %:n liikevoittoa on pidettävä toimitusvelvollisen maakaasun vähittäismyyjän veloittaman hinnan kohtuullisuuden ylärajana.

Energiavirasto toteaa, että Suomessa maakaasumarkkinat ja sähkömarkkinat eroavat toisistaan. Edellä mainitut Energiaviraston päätökset maakaasun vähittäismyyntin toimitusvelvollisuushinnan kohtuullisuuden arvioinnista on annettu ennen maakaasumarkkinoiden avaamista kilpailulle 1.1.2020, jolloin maakaasuverkonhaltijoilla oli velvollisuus tarjota maakaasun siirtopalveluja maakaasun käyttäjille ja jälleenmyyjille, jotka kuluttavat tai myyvät maakaasua vähintään viisi miljoonaa kuutiometriä vuodessa ja jotka lisäksi kuuluvat etäluettavan maakaasunmittauksen piiriin. Kyseiset tuolloin voimassa olleet maakaasumarkkinalain säännökset antoivat ainoastaan vaatimukset täyttävälle asiakkaalle mahdollisuuden käydä keskenään maakaasukauppaa tukkumyyjältä ostetulla maakaasulla ns. jälkimarkkinoilla. Päätökset näin ollen liittyvät tilanteeseen, jossa maakaasun jakeluverkon toiminta-alueella sijaitsevat toimitusvelvollisuuden piirissä olevat loppukäyttäjät pystyivät käytännössä ostamaan maakaasua ainoastaan toimitusvelvolliselta maakaasun vähittäismyyjältä.

Maakaasumarkkinoiden avaamisen jälkeenkin maakaasumarkkinoilla on ollut huomattavasti vähemmän vähittäismyyjiä kuin sähkön vähittäismarkkinoilla. Maakaasumarkkinoiden avautumisesta huolimatta useilla alueilla Suomessa maakaasua toimittaa vain yksi yritys, eli loppukäyttäjillä ei käytännössä ole mahdollisuutta kilpailuttaa sopimustaan. Nykyisen maakaasumarkkinalain 16 §:n mukaan maakaasuverkonhaltijaa koskevan siirtovelvollisuuden edellytyksenä on, että siirrettävän tai jaeltavan maakaasun verkkoon syötön ja verkosta oton mittaus on etäluentajärjestelmän piirissä. Siten maakaasun toimittajan vaihtaminen edellyttää loppukäyttäjältä etäluettavaa mittausta. Suomessa maakaasumarkkinalainsäädäntöön ei ole asetettu jakeluverkonhaltijoille velvoitetta asentaa etäluettavia mittalaitteita kaikille kaasun loppukäyttäjille ja mittalaitteiden asennus vaihtelee jakeluverkoittain. Siten useille maakaasun loppukäyttäjille tosiasialliset mahdollisuudet maakaasun toimittajan vaihtamiseksi ja vaihtoehdot toiseksi maakaasun toimittajaksi ovat rajalliset. Sähkön loppukäyttäjien osalta vastaavaa tietynlaiseen mittaukseen liittyvää edellytystä sähkön toimittajan vaihtamiseksi lainsäädäntö ei aseta, ja lisäksi sähkön loppukäyttäjien on kaikkialla Suomessa mahdollista ostaa sähköä useamalta eri vähittäismyyjältä.

Energiavirasto toteaa, että viraston aiemmat maakaasun toimitusvelvollista myyntihinnan kohtuullisuutta koskevat päätökset on tehty tilanteessa, jossa maakaasun vähittäismarkkinat ovat poikenneet merkittävästi nykyisistä sähkön vähittäismarkkinoista kilpailun avaamisen ja markkinarakenteen osalta. Maakaasua koskevat päätökset on tehty tilanteessa, jossa jakeluverkoissa olevat maakaasun loppukäyttäjät eivät ole voineet kilpailuttaa kaasun toimittajaa ja jossa maakaasun vähittäismyyjän maakaasun myynti loppukäyttäjille on ollut toimitusvelvollista myyntiä. Näin ollen Energiavirasto katsoo, että aiemmin mainittua Energiaviraston maakaasun toimitusvelvollisen myyntihinnan kohtuullisuutta koskevissa päätöksissä käytettyä arviointimenetelmää ei voida soveltaa sähkömarkkinalain 67 §:ää tulkittaessa.

Toimitusvelvollisuus

Sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima jakeluverkonhaltijan vastuualueella, on toimitettava vastuualueella sähköä kohtuulliseen hintaan kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa (toimitusvelvollisuus). Jos jakeluverkonhaltijan vastuualueella ei ole vähittäismyyjää, jolla on huomattava markkinavoima, on toimitusvelvollisuus sillä vähittäismyyjällä, jonka toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinaosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien hankkimasta sähköstä on kyseisellä vastuualueella suurin.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjällä, jolla on toimitusvelvollisuus, on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määrittymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp.) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sähkön vähittäismyyjällä katsotaan olevan huomattava markkinavoima kyseisen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan kyseisellä alueella sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista ja muista toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista sähkönkäyttäjistä. Säännöksessä tarkoitettu huomattava markkinavoima poikkeaa kyseisen hallituksen esityksen mukaan kilpailulaissa tarkoitettua määräävästä markkina-asemasta siinä, ettei huomattavan markkinavoiman yrityksen aseman tarvitse olla kyseisellä alueella toiminnassaan samassa määrin riippumaton kilpailijoistaan tai asiakkaistaan kuin määräävän markkina-aseman yritys olisi.

Edellä mainitun hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan toimitusvelvollisuus on sähkön vähittäismyyjällä, jonka toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinaosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien sähkönkäyttäjien osalta on vastuualueella suurin, jos vastuualueella ei ole osoitettavissa huomattavan markkinavoiman vähittäismyyjää. Säännös on sähkömarkkinadirektiivin

yleispalveluvelvoitteen täyttämiseksi välttämätön sen tilanteen varalta, että jollain vastuualueella ei olisi osoitettavissa huomattavan markkinavoiman vähittäismyyjää.

Sähkömarkkinalain (386/1995) alkuperäisen 1.5.1995 alkaen voimassa olleen toimitusvelvollisuutta koskevan 21 §:n 1 momentin mukaan määräävässä markkina-asemassa olevan sähkön vähittäismyyjän on toimitettava sähköä kohtuulliseen hintaan asiakkaan sitä pyytäessä, jos asiakkaalla ei ole muita taloudellisesti kilpailukykyisiä sähkönhankintamahdollisuuksia sähköverkon kautta (toimitusvelvollisuus). Kyseistä lainkohtaa muutettiin lailla sähkömarkkinalain muuttamisesta (466/1999), minkä jälkeen 1.9.1999 lähtien toimitusvelvollisuudesta säädettiin sähkömarkkinalain 21 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan määräävässä markkina-asemassa jakeluverkonhaltijan vastuualueella olevan sähkön vähittäismyyjän on toimitettava sähköä kohtuulliseen hintaan asiakkaan sitä pyytäessä, jos asiakkaalla ei ole muita taloudellisesti kilpailukykyisiä sähkönhankintamahdollisuuksia sähköverkon kautta (toimitusvelvollisuus).

Kumotun sähkömarkkinalain (386/1995) säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 138/1994 vp.) todetaan toimitusvelvollisuuden osalta, että vähittäismyyjällä, joka yleisesti markkinoi tietyllä alueella sähköä asiakkaille, joilla ei ole yleensä mahdollisuutta ostaa sähköä muilta myyjiltä, on velvollisuus toimittaa sähköä näille sähkökäyttäjille (toimitusvelvollisuus). Kyse on siis myyntivelvollisuudesta. Myyjä on tällöin yleensä monopoliasemassa tai vähintäänkin kilpailunrajoituksista annetun lain 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräävässä markkina-asemassa kyseisen kuluttajaryhmän kannalta. Sähkön hinnan on oltava toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille kohtuullista, eli sähkön hinnan tulee vastata mahdollisimman pitkälle näiden kuluttajien aiheuttamia kustannuksia. Kilpailun piirissä olevien asiakkaiden osalta vähittäismyyjällä olisi oikeus tapauskohtaiseen hinnoitteluun. Vähittäismyyjän hinnoittelun tulee kuitenkin olla sillä tavalla kustannusvastaavaa, ettei niiden asiakkaiden hinnoilla, joiden suhteen myyjä on määräävässä markkina-asemassa, tueta kilpailun piirissä olevia sähköasiakkaita.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisuudesta säädettiin ensimmäisen kerran 1.6.1995 voimaantulleen sähkömarkkinalain 21 §:ssä. Ensimmäiset toimitusvelvollisuuden piirissä olevat sähkömyyntituotteet tulivat siten markkinoille jo vuonna 1995. Sähkön vähittäismarkkinat ovat kehittyneet ja muuttuneet merkittävästi kuluneen yli 25 vuoden aikana, kun kilpailu markkinoilla on lisääntynyt niin, että nykyään käytännössä kaikilla toimitusvelvollisuuden piirissä olevilla loppukäyttäjillä on tarjolla useita kilpailevia sähkömyyntisopimuksia ja siten halutessaan mahdollisuus hankkia sähkömyyntisopimus myös kilpailluilta sähkön vähittäismarkkinoilta. Myös esimerkiksi vaihtuvahintaiset pörssihintaan sidotut sähkömyyntisopimukset, joita ei vielä vuonna 1995 ollut lainkaan markkinoilla, ovat yleistyneet.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollinen myyjä voi lähtökohtaisesti itse määrittää, minkä tuotteen tai mitkä tuotteet se katsoo toimitusvelvollisiksi sähkön myyntituotteiksi, joita myyjä tarjoaa uusina sähkömyyntisopimuksina toimitusvelvollisuuden piirissä asiakkaille sen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jossa myyjällä on toimitusvelvollisuus (toimitusvelvollisuustuotteet). Edelleen Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisella sähkön vähittäismyyjällä voi olla tarjolla

toimitusvelvollisuustuotteiden rinnalla myös muita vähittäismyyntituotteita, joita se tarjoaa myös toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille.

Mikäli myyjällä on tarjolla useampi toimitusvelvollisuustuote, niin kyseisissä tuotteissa ei saa olla perusteettomia rajoituksia tai ehtoja, jotka rajaavat samankaltaisten toimitusvelvollisuuden piirissä olevien asiakkaiden valinnan mahdollisuuksia. Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisuustuotteiden tulee olla kaikkien kyseisen jakeluverkonhaltijan vastuualueella olevien toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien vapaasti valittavissa.

Toimitusvelvollisen myyjän määrittäminen

Energiavirasto toteaa, että asiassa on ensiksi selvitettävä, onko ja millä jakeluverkonhaltijan vastuualueella asianosaisella on toimitusvelvollisuus. Sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaan toimitusvelvollisuus on sillä myyjällä, jolla on jakeluverkonhaltijan vastuualueella huomattava markkinavoima tai, jos tällaista myyjää ei ole, sillä myyjällä, jonka toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinaosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien hankkimasta sähköstä on kyseisellä vastuualueella suurin.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädännön perusteella kullakin jakeluverkonhaltijan vastuualueella on toimitusvelvollisuus kerrallaan ainoastaan yhdellä sähkön vähittäismyyjällä. Lisäksi samalla vähittäismyyjällä voi olla toimitusvelvollisuus yhden tai useamman jakeluverkonhaltijan vastuualueella tai kyseisellä vähittäismyyjällä ei ole toimitusvelvollisuutta minkään jakeluverkonhaltijan vastuualueella.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sähkön vähittäismyyjällä katsotaan olevan huomattava markkinavoima kyseisen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan kyseisellä alueella sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista ja muista toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista sähkönkäyttäjistä. Säännöksessä tarkoitettu huomattava markkinavoima poikkeaa kyseisen hallituksen esityksen mukaan kilpailulaissa tarkoitettua määräävästä markkina-asemasta siinä, ettei huomattavan markkinavoiman yrityksen aseman tarvitse olla kyseisellä alueella toiminnassaan samassa määrin riippumaton kilpailijoistaan tai asiakkaistaan kuin määräävän markkina-aseman yritys olisi.

Energiavirasto toteaa, että hallituksen esitys tai muut lain esityöt eivät tarkemmin määrittele, millä kriteereillä huomattavaa markkinavoimaa tulisi tässä yhteydessä arvioida. Energiavirasto katsoo, että asiassa voidaan siten ottaa huomioon muiden toimialojen huomattavan markkinavoiman arviointia koskeva sääntely. Muun muassa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 52 §:ssä on säädetty, että Liikenne- ja viestintäviraston on kilpailutilanteen selvittämiseksi tehtävä merkityksellisiksi määritellyistä tukku- ja vähittäismarkkinoista säännöllisin väliajoin markkina-analyysi. Säännöksen mukaan Liikenne- ja viestintäviraston on markkina-analyysia tehdessään otettava mahdollisimman tarkasti huomioon komission markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat. Euroopan komissio on antanut tiedonannon (2018/C 159/01)

suuntaviivat markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arvioimista varten sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevassa EU:n sääntelyjärjestelmässä.

Komission suuntaviivojen kohdan 54 mukaan yrityksen markkinavoimaa arvioitaessa on tärkeää ottaa huomioon yrityksen markkinaosuus ja sen kilpailijat sekä mahdollisten kilpailijoiden keskipitkällä aikavälillä aiheuttama paine. Markkinaosuudet voivat antaa kansallisille sääntelyviranomaisille alustavan käsityksen markkinoiden rakenteesta ja markkinoilla toimivien operaattoreiden suhteellisesta merkityksestä. Edelleen komission suuntaviivojen kohdan 55 mukaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan erittäin suuri markkinaosuus – yli 50 prosenttia – joka yrityksellä on ollut jo pidemmän aikaa, on jo sellaisenaan osoitus määräävän aseman olemassaolosta, ellei ole kyse poikkeuksellisista olosuhteista. Suuntaviivojen kohdan 57 mukaan, jos markkinaosuus on suuri mutta alle 50 prosentin kynnysarvon, huomattavan markkinavoiman arvioinnissa olisi käytettävä markkinoiden muita keskeisiä rakenteellisia ominaispiirteitä.

Suuntaviivojen kohdassa 58 on esitetty, että muun muassa seuraavia kriteerejä voidaan käyttää mitattaessa yrityksen markkinavoimaa, jonka turvin se voisi toimia huomattavassa määrin kilpailijoistaan, asiakkaista ja kuluttajista riippumattomasti:

- markkinoille pääsyn esteet,
- laajentumisen esteet.
- yrityksen absoluuttinen ja suhteellinen koko,
- vaikeasti toisinnettavan infrastruktuurin hallinta,
- tekninen ja kaupallinen etulyöntiasema tai paremmuus,
- tasapainottavan neuvotteluvoiman puuttuminen tai heikkous,
- helppo tai etuoikeutettu mahdollisuus hyödyntää pääomamarkkinoita ja rahoituslähteitä,
- tuotteiden/palveluiden monipuolisuus (esimerkiksi tuote- tai palveluyhdistelmät),
- mittakaavaedut,
- tuotevarioinnin edut,
- suorat tai epäsuorat verkostovaikutukset,
- vertikaalinen integraatio,
- pitkälle kehittynyt jakelu- ja myyntiverkosto,
- pitkäaikaisten ja kestävien käyttöoikeussopimusten tekeminen,
- sellaisten sopimussuhteiden solmiminen muiden markkinatoimijoiden kanssa, jotka voivat johtaa markkinoiden sulkeutumiseen,

- potentiaalisen kilpailun puuttuminen.

Edelleen suuntaviivojen kohdan 58 mukaan minkään kohdassa esitetyn kriteerin täytyminen ei välttämättä yksinään riitä perusteeksi huomattavan markkinavoiman toteamiselle. Tällaisen toteamuksen on perustuttava eri tekijöiden yhdistelmään.

Energiaviraston 1.9.2022 ja 4.4.2023 Fingrid Datahub Oy:ltä saamien tietojen mukaan Keravan Energia Oy on toiminut sähkön toimitusvelvollisena vähittäismyyjänä Keravan Energia Oy:n vastuualueella.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisen jakeluverkonhaltijan vastuualueen toimitusvelvollisen vähittäismyyjän määrittelemiseksi Energiavirasto on pyytänyt jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:ltä lausunnon. Energiavirasto on pyytänyt jakeluverkonhaltijaa ilmoittamaan, mikä sähkön vähittäismyyjä toimittaa kyseisellä vastuualueella suurimman määrän sähköä kuluttaja-asiakkaille ja muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 A pääsulakkeilla tai joiden käyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kWh vuodessa. Lisäksi Energiavirasto on pyytänyt ilmoittamaan, kuinka suuren prosenttiosuuden kyseinen myynti muodostaa kaikesta vastuualueen kyseiselle asiakasryhmälle toimitetusta sähköstä. Edellä mainitut tiedot on pyydetty toimittamaan kyseisen vastuualueen 3–5 suurimman vähittäismyyjän osalta eriteltynä.

Jakeluverkonhaltija on 22.5.2023 Energiavirastoon saapuneessa lausunnossaan ilmoittanut, että sen vastuualueella suurimman määrän sähköä kuluttaja-asiakkaille ja muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 A pääsulakkeilla tai joiden käyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kWh vuodessa toimittaa Keravan Energia Oy. Jakeluverkonhaltija on lisäksi lausunnossaan ilmoittanut vähittäismyyjien markkinaosuudet pyydetyllä tavalla Energiavirastolle. Keravan Energia Oy:n markkinaosuus on Keravan Energia Oy:n mukaan suurin ylittäen 50 prosenttia, siinä missä alueen markkinaosuudeltaan toiseksi suurimman yrityksen markkinaosuus on selvästi pienempi.

Energiavirasto on lisäksi pyytänyt eräältä toiselta jakeluverkonhaltijalta lausunnon, jonka vastuualueella asianosainen itse on selvityksessään 3.2.2023 katsonut olevansa toimitusvelvollinen myyjä. Asianosainen on kuitenkin myöhemmin lisäselvityksessään 13.6.2024 korjannut aiemmin ilmoittamaansa ja todennut olevansa toimitusvelvollinen myyjä vain jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:n vastuualueella.

Energiavirasto toteaa, että Fingrid Datahub Oy:ltä saamien tietojen mukaan Keravan Energia Oy on toiminut sähkön toimitusvelvollisena vähittäismyyjänä vain jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:n vastuualueella. Energiavirasto toteaa lisäksi, ettei toisen jakeluverkonhaltijan antama lausunto myöskään anna aihetta arvioida asiaa toisin.

Energiavirasto katsoo, että sähkömarkkinalain 67 §:ää sovellettaessa tarkasteltava markkina on rajattava siten, että se koskee sähkön vähittäismyyntiä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:n vastuualueella. Tarkasteltavana kysymyksenä kyseiseen markkinaan liittyen on tällöin, onko jollain sähkön vähittäismyyjällä todettavissa huomattava

markkinavoima, ja jos ei ole, minkä myyjän toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinaosuus on suurin. Energiavirasto on huomattavaa markkinavoimaa arvioi-
dessaan ottanut huomioon edellä mainitun komission tiedoksiannon.

Energiavirasto toteaa, että komission suuntaviivojen kohdan 55 mukaan yli 50 pro-
sentin markkinaosuutta, joka yrityksellä on ollut jo pidemmän aikaa, voidaan sel-
laisenaan pitää osoituksena määräävän aseman olemassaolosta.

Energiavirasto on arvioinut sähkön vähittäismarkkinoiden rakenteellisia ominais-
piirteitä komission suuntaviivojen mukaisten kriteerien perusteella.

Energiavirasto toteaa Suomen sähkön vähittäismarkkinoiden rakenteesta seuraa-
vaa. Markkinoille pääsyyn ja laajentumiseen ei liity merkittäviä esteitä. Markkinalle
tulo ei ole luvanvaraista, ja kaikilla toimijoilla on yhtäläinen mahdollisuus toimia
kaikilla alueilla. Sähkön vähittäismarkkinalla ei myöskään ole mahdollisuutta hyö-
tyä vaikeasti toisinnettavan infrastruktuurin hallinnasta tai saavuttaa merkittävää
teknistä tai kaupallista etulyöntiasemaa, sillä kaikki sähkönmyyntituotteet ovat sel-
laisia, joita myös kilpailijat voivat teoriassa tarjota. Markkinalla ei ole tunnistetta-
vissa merkittäviä suoria tai epäsuoria verkostovaikutuksia, joista vähittäismyyjät
voisivat hyötyä eikä toimijoilla ole mahdollisuutta solmia muiden markkinatoimijoi-
den kanssa sopimuksia, jotka voisivat johtaa markkinoiden sulkeutumiseen. Ener-
giavirasto toteaa, että kansallinen sähkön vähittäismarkkina on hyvin kilpailullinen.
Sähkömarkkinalainsäädäntö mahdollistaa asiakkaille sähkön vähittäismyyjän vaiht-
tamisen varsin helposti, mikä edesauttaa uusien toimijoiden pääsyä markkinoille,
toimijoiden laajentumista ja vähittäismyyjien välistä kilpailua.

Energiavirasto toteaa, että sähkön vähittäismarkkinalla yrityksille voi kuitenkin kes-
kittyä markkinavoimaa muun muassa skaalaetujen, vertikaalisen integraation, pit-
käaikaisten sopimusten solmimisen tai kuluttajien heikon aktiivisuuden myötä.
Suuremmat yhtiöt pystyvät tarjoamaan laajempia lisäpalveluja sähkötuotteidensa
yhteydessä. Lisäksi suurempi ja eriytyneempi asiakasmassa voi pienentää sähkön
hankintaan liittyvää profiili- ja volyyimiriskiä, ja suurimmilla yhtiöillä voi olla pa-
rempi asema pääomamarkkinoiden ja rahoituslähteiden hyödyntämisessä. Nämä
tekijät voivat mahdollistaa suurimmille yhtiöille sellaisten tuotteiden tarjoamisen,
joka ei pienemmille yhtiöille ole kannattavaa. Suurimmat yhtiöt pystyvät myös pa-
nostamaan pieniä yhtiöitä enemmän markkinointiin ja tavoittamaan tätä kautta uu-
sia asiakkaita. Vertikaalinen integraatio, jossa vähittäismyynti ja sähkön tuotanto
toimivat saman yhtiön sisällä, voi mahdollistaa vähittäismyyjälle sähkön myymisen
markkinahintaa edullisemmalla hinnalla. Uusien toimijoiden pääsyä markkinoille voi
myös haitata loppuasiakkaiden kanssa solmitut pitkät määräaikaaiset sopimukset,
tai loppuasiakkaiden heikko aktiivisuus sähköntoimittajansa kilpailuttamisessa.

Energiavirasto toteaa markkinavoimaa keskittävistä seikoista yleisesti seuraavaa.
Suomessa toimii useita suuria sähkönmyyjä, jotka toimivat suorassa kilpailussa
toistensa kanssa, ja jotka pystyvät hyödyntämään samoja mahdollisia skaalaetuja.
Lisäksi useilla alueilla toimii pienempiä sähkönmyyjä, jotka ovat pystyneet säilyt-
tämään markkinaosuutensa suurempien yhtiöiden mahdollisista skaalaeduista huoli-
limatta. Suomen markkinalla yleisimmät sähkötuotteet ovat sellaisia, joita kaikki
yhtiöt voivat tarjota. Markkinalle ei ole syntynyt merkittävässä määrin sellaisia tuo-
teryhmiä, joiden tarjoamiseen pienemmillä yhtiöillä ei olisi mahdollisuutta. Vaikka
vertikaalisen integraation avulla yhtiöillä voi olla mahdollisuus myydä sähköä

markkinahintaa alemmalla hinnalla ja kasvattaa näin markkinaosuuttaan, markkinalla ei toistaiseksi ole tunnistettavissa tilannetta, jossa yhtiö voisi myöhemmin hyötyä tästä nostamalla hintoja markkinatasoa korkeammalle. Yhtiöillä ei ole mahdollisuutta estää kilpailijoiden toimintaa markkinalla. Markkinoinnin osalta kaikilla yhtiöillä on yhtäläinen mahdollisuus ilmoittaa tuotteensa Energiaviraston ylläpitämään Sähkön hintavertailu -palveluun kuluttajien saataville. Sähkömarkkinalain 92 §:n 3 mom. perusteella kuluttaja-asiakas voi irtisanoa määräaikaisen sopimuksen kahden vuoden kuluttua samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Vuonna 2023 valtaosalla suomalaisista oli toistaiseksi voimassa oleva sopimus, jonka kuluttaja voi vaihtaa halutessaan kahden viikon varoitusajalla. Keskimäärin Suomessa sähkönmyyjää on vaihdettu vuoden 2022 aikana 16 %:ssa käyttöpaikkoja. Tämä vastaa Euroopan keskitasoa, eikä anna viitteitä siitä, että suomalaiset kuluttajat olisivat epäaktiivisia kilpailuttajia.

Jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:n Energiavirastolle toimittamien tietojen perusteella Keravan Energia Oy:llä on suurin markkinaosuus sähkön vähittäismyynnissä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:n vastuualueella. Keravan Energia Oy:n markkinaosuus on selvästi suurempi kuin markkinaosuuksin mitatun seuraavaksi suurimman vähittäismyyjän markkinaosuus.

Keravan Energia Oy on myös itse antamassaan selvityksessä katsonut olevansa toimitusvelvollinen vähittäismyyjä jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:n alueella.

Näin ollen Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy:llä on toimitusvelvollisuus jakeluverkonhaltija Keravan Energia Oy:n alueella.

Toimitusvelvollisuustuotteet

Energiavirasto toteaa, että asiassa on selvitettävä, mitkä ovat asianosaisen toimitusvelvollisuustuotteet, joita koskevat sähkömarkkinalaissa säädetyt toimitusvelvollista vähittäismyyntiä ja toimitusvelvollisuussopimuksia koskevat velvoitteet.

Keravan Energia Oy on Energiavirastoon saapuneissa selvityksissään kertonut tarjonneensa pörssihintaan perustuvaa "Fikusähkö" tuotetta ainoana toimitusvelvollisena tuotteenaan 1.10.2020-30.5.2023 välisenä aikana. Edelleen asianosainen on kertonut yhtiöllä olevan yhä ajanjaksolla 1.1.2022-30.6.2022 voimassa olevia aikaisemman toimitusvelvollisen tuotteen "Perussähkö" mukaisia sopimuksia. Asianosaisen kertoman mukaan nämä sopimukset on muutettu toistaiseksi voimassa oleviksi "Varttisähkö" nimisiksi sopimuksiksi 1.7.2022 alkaen. Keravan Energia Oy:n mukaan kyse oli asiakkaiden näkökulmasta sopimusehtojen muutoksesta, eikä toimitusvelvollisuuden piirissä olevien asiakkaiden toimitusvelvollisuussopimuksia ollut irtisanottu Keravan Energian toimesta. Keravan Energian selvityksen mukaan Keravan Energia ilmoitti muutoksesta 23.5.2022 päivätyllä asiakaskirjeellä. Varttisähkön hinta muodostuu kullekin hintajaksolle sähkön markkinahinnan mukaan aina hintajaksoa edeltävän kuukauden viimeisenä noteerauspäivänä. Varttisähköllä on 14 vrk irtisanomisaika.

Keravan Energia Oy on Energiavirastoon 13.6.2024 saapuneessa lisäselvityksessään todennut, että Varttisähkö-tuote on ollut toimitusvelvollisuustuote 1.7.2022

jälkeen edelleen niille asiakkaille, jotka eivät ole sitä irtisanoneet. Asianosainen on kertonut, ettei se ole irtisanonut Varttisähkö-tuotteella olleita asiakkaita tai siirtänyt heitä tuotteelta toiselle. Asianosainen on toimittanut Energiavirastolle selvityksen asiakkaiden lukumäärästä päivämäärällä 13.6.2024. Energiavirasto toteaa, että asiassa saadun selvityksen mukaan asianosaisella on ollut tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023 toimitusvelvollisena tuotteena Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -tuote, josta on ollut kolme eri mittaustapaa: yleis-, aika- ja kausi -sähkönmyyntituotteet. Energiavirasto katsoo, että koska Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -tuotteella on ollut kolme eri mittaustapaa (yleis-, aika- ja kausi) kyseessä on kolme eri tuotetta.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisella myyjällä on vapaus itse määrittää, minkä tuotteen tai mitkä tuotteet se katsoo toimitusvelvollisiksi sähkön myyntituotteiksi, joita myyjä tarjoaa sähkönmyyntisopimuksina toimitusvelvollisuuden piirissä asiakkaille sen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jossa myyjällä on toimitusvelvollisuus (toimitusvelvollisuustuotteet). Edelleen Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollinen myyjä voi lopettaa tietyn toimitusvelvollisen sähkönmyyntituotteen tarjoamisen uusille asiakkaille. Tällöin kyseisestä toimitusvelvollisuustuotteesta tulee eräänlainen lakkautustuote, jolla olevat sopimukset lakkaavat sitä mukaa, kun sopijapuolena olevat loppukäyttäjät irtisanovat niitä.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 §:n 1 ja 2 momentissa tai sähkömarkkinalakia koskevissa hallituksen esityksissä ei ole otettu kantaa siihen säilykö sähkönmyyntituote edelleen toimitusvelvollisuustuotteena niille asiakkaille, joilla on tuotteeseen voimassa oleva sopimus tilanteissa, joissa toimitusvelvollinen myyjä lopettaa tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisuustuotteena uusille asiakkaille.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 92 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjä ei saa irtisanoa sähkönmyyntisopimusta, kun toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluva loppukäyttäjä on kuluttaja. Toimitusvelvollisuuden piirissä olevan muun sähkönmyyntisopimuksen vähittäismyyjä saa irtisanoa vain, jos sopimuksen pitäminen voimassa on lainsäädännön muutoksen tai olosuhteiden olennaisen muutoksen takia hänen kannaltaan kohtuutonta. Pykälän 2 momentin mukaan sähkönmyyntisopimuksen irtisanomisaika on loppukäyttäjälle kaksi viikkoa ja vähittäismyyjälle kolme kuukautta. Toimitusvelvollisuuden ulkopuolella olevan sopimuksen irtisanomisaika on vähittäismyyjälle kaksi viikkoa. Pykälän 3 momentin mukaan, jos kuluttajan kanssa on tehty määräaikainen sähkönmyyntisopimus kahta vuotta pitemmäksi ajaksi, kuluttaja saa kahden vuoden kuluttua irtisanoa sopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Kyseisen pykälän 1 ja 2 momentin säännöksistä ei saa poiketa toimitusvelvollisuuden piirissä olevan loppukäyttäjän vahingoksi. Sähkömarkkinalain 85 §:n 1 momentin mukaan sähkömarkkinalain 92 §:n säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 ja 92 § sisältävät useita toimitusvelvolliseen myyjään kohdistuvia velvoitteita suhteessa niiden toimitusvelvollisuuden piirissä oleviin asiakkaisiin, toisin sanoen pykälästä on johdettavissa näille asiakkaille tiettyjä lakisääteisiä oikeuksia. Lain 67 §:n mukaan myyjän on esimerkiksi toimitettava toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille sähköä kohtuulliseen hintaan ja 92 §:n mukaan myyjä ei voi irtisanoa toimitusvelvollisuuden piirissä olevaa kuluttaja-asiakkaan sopimusta.

Mikäli tuote lakkaisi tällöin olemasta toimitusvelvollisuustuote suhteessa sillä jo oleviin asiakkaisiin siinä vaiheessa, kun myyjä päättää lopettaa tuotteen tarjoamisen uusiin toimitusvelvollisuussopimuksiin, tämä tarkoittaisi, että myyjä voisi yksipuolisella päätöksellään irrottautua sähkömarkkinalain 67 ja 92 §:n mukaisista velvollisuuksistaan kyseisellä tuotteella olevia toimitusvelvollisuuden piirissä olevia asiakkaita kohtaan, siis toisin sanoen heikentää näiden asiakkaiden lakisääteisiä oikeuksia.

Energiavirasto toteaa, että Keravan Energia Oy on voinut lopettaa Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.10.2020 alkaen. Energiavirasto toteaa edelleen, että vaikka toimitusvelvollinen myyjä voikin lopettaa tietyn tuotteen tarjoamisen uusille asiakkaille, kyseinen tuote on edelleen toimitusvelvollisuustuote niille toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille, joilla on tuotteeseen voimassa oleva sopimus, joka on tehty aikana, jolloin toimitusvelvollinen myyjä on tarjonnut tuotetta toimitusvelvollisuustuotteenaan. Näin ollen Energiavirasto katsoo, että asianosaisen on edelleen noudatettava sähkömarkkinalain 67 ja 92 §:ää kyseisissä Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteelle tehdyissä sopimuksissa, vaikka asianosainen ei tee enää uusia sopimuksia kyseiselle tuotteelle.

Energiavirasto katsoo, että 1.10.2020 lähtien Fikusähkö -tuotteelle toimitusvelvollisuuden piirissä tehdyt sopimukset ovat toimitusvelvollisia sopimuksia niin kauan kuin kyseiset sopimukset ovat voimassa. Lisäksi ennen 1.10.2020 Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteelle toimitusvelvollisuuden piirissä tehdyt sopimukset ovat edelleen toimitusvelvollisia sopimuksia niin kauan kuin kyseiset sopimukset ovat voimassa. Asianosaisen on siten 1.10.2020 jälkeenkin noudatettava sähkömarkkinalain 67 ja 92 §:ää myös niiden toimitusvelvollisuuden piirissä olevien asiakkaiden kohdalla, joilla on voimassa oleva Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) sopimus toimitusvelvollisuussopimuksena.

Edelleen Energiavirasto toteaa selvyyden vuoksi, että sähkömarkkinalain 67 §:ssä olevat toimitusvelvollisen hinnan kohtuullisuutta koskevat säännökset koskevat näin ollen myös Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -tuotetta niiden asiakkaiden osalta, joilla tämä on ollut toimitusvelvollisena sähkön vähittäismyyntituotteena.

Toimitusvelvollisen hinnan kohtuullisuus

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaan toimitusvelvollisen vähittäismyyjän on toimitettava jakeluverkonhaltijan vastuualueella sähköä kohtuulliseen hintaan kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yleisperustelujen mukaan kuluttajien ja pienten sähkönkäyttäjien sähkön saannin varmistamiseksi on säädetty toimitusvelvollisuudesta. Toimitusvelvollisuudella tarkoitetaan velvollisuutta toimittaa tietyssä jakeluverkossa sähköä kuluttajille ja muille pienille sähkönkäyttäjille yleisesti sovellettavilla julkisilla ehdoilla ja kohtuulliseen hintaan. Toimitusvelvollisuus koskee sähkön vähittäismyyjää, jolla on huomattava markkinavoima jakeluverkonhaltijan vastuualueella.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ehdotettu pykälä vastaa asialliselta sisällöltään voimassa olevan sähkömarkkinalain 21 §:ää. Energiavirasto toteaa, että hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa ei avata hinnan kohtuullisuuden määritelmää tarkemmin, vaan toistetaan 67 §:n 1 momentin teksti. Toimitusvelvollisuus koskee kaikkia sen piirissä olevia sähkökäyttäjiä siitä riippumatta, onko näillä mahdollisuus hankkia sähköä muilta kuin toimitusvelvolliselta sähkömyyjältä. Toimitusvelvollinen vähittäismyyjä saisi tarjota asiakkailleen sähköä myös julkisista ehdoista poikkeavilla ehdoilla, sillä myös toimitusvelvollisuuden piirissä olevat asiakkaat olisivat oikeutettuja kilpailuttamaan sähkön ostonsa. Toimitusvelvollisella sähkömyyjällä tulisi olla mahdollisuus osaltaan vastata muiden sähkömyyjien kilpailuun. Toimitusvelvollisella vähittäismyyjällä tulee olla toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille julkiset vähittäismyyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet, joilla asiakkaat saavat ostaa vähittäismyyjältä sähköä. Toimitusvelvollisuustariffeilla myytävän sähkön hinnoittelun tulee lisäksi olla kohtuullista.

Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisella myyjällä ei lähtökohtaisesti ole velvoitetta myydä sähköä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkailleen tappiolla. Sähkömarkkinalainsäädännön lähtökohtana on, että sähkö vähittäismyyntitoiminta on avattu kilpailulle, jolloin vähittäismyyjät kilpailevat keskenään ja asettavat tuotteidensa hinnat ja ehdot vapaasti markkina- ja kilpailutilanteen mukaan. Lisäksi sähkö vähittäismyynti on liiketoimintaa, jonka tulisi olla kannattavaa sen jatkamisen kannalta. Sähkö vähittäismyyntitoiminnan harjoittaminen ei ole luvanvaraista, eikä lainsäädäntö edellytä myyntitoiminnan harjoittamiseksi vähittäismyyntiä harjoittavalta yritykseltä pääomia tai muun liiketoiminnan harjoittamista, jotta yritys voisi tarvittaessa kattaa toimitusvelvollisessa vähittäismyyntissä syntyneet tappiot.

Energiavirasto katsoo, ettei sähkömarkkinalain 67 §:ssä tarkoitettua kohtuullista hintaa voida katsoa tarkoittavan jotain tiettyä, esimerkiksi markkinatilanteesta riippumatonta kiinteää hintaa, jolla kaikkien toimitusvelvollisten myyjien tulisi myydä sähköä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille.

Lainsäädännössä ei ole otettu tarkemmin kantaa, miten sähkömarkkinalain 67 §:n mukaista toimitusvelvollisuushinnan kohtuullisuutta tulee arvioida. Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisen sähkömyyntituotteen kohtuullista hintaa voidaan arvioida kahdella toisilleen vaihtoehdoisella tavalla, joko kustannuksiin sidotun mallin tai markkinaehtoisesta hinnoittelun mallin avulla.

Energiavirasto toteaa, että kustannuksiin sidotussa mallissa määritetään kohtuullinen tuottotaso riippuen toiminnan kustannuksista. Kohtuullisen tuottotason eli esimerkiksi liikevoittoprosentin tulisi lähtökohtaisesti vastata vertailukelpoisen kilpailun liiketoiminnan tuottotasoa. Mallia käytetään kohtuullisen hinnan arviointiin erityisesti ei-kilpailluilla toimialoilla, joilla tarvitaan hintasääntelyä hintojen ja tuottotason pitämiseksi kilpailullisella tasolla. Kohtuullisuuden arviointi tehtäisiin vertaamalla yhtiön toimitusvelvollisen myynnin todellisia kustannuksia ja tuottoa vertailemaan markkinaehtoisesta liiketoiminnan kustannuksiin ja tuottoihin. Hinta olisi kohtuullinen, mikäli toimitusvelvollisuusmyynnistä saatu tuotto vastaisi vertailukelpoisesta markkinaehtoisesta toimivasta liiketoiminnasta saatua tuottoa. Lopullisen kohtuullisen tuottotason arvioinnissa olisi lisäksi huomioitava toimitusvelvollisen

myynnin riskit suhteessa vertailtavaan kilpailtuun liiketoimintaan, yhtiökohtaiset erityispiirteet sekä tuottotason perusteena olevien kustannusten oikeellisuus.

Markkinaehtoisen hinnoittelun mallissa hinnan kohtuullisuus määritellään suhteessa johonkin vertailukelpoiseen markkinaehtoiseen hintaan. Tässä mallissa yhtiön tuottotasoa ei rajoiteta, vaan kohtuullinen hinta asetetaan kilpaillun markkinan määrittämälle tasolle, johon yksittäisen tuotteen hintaa voidaan verrata. Hinta on kohtuullinen, mikäli se vastaa markkinaehtoista hintaa. Markkinaehtoisen hinnoittelun mallissa käytännössä määritetään kullekin toimitusvelvollisuustuotteelle vastaavien kilpailtujen tuotteiden perusteella markkinahintataso, jonka alittavat hinnat ovat kohtuullisia. Lopullisessa kohtuullisen hinnan arvioinnissa on tämän lisäksi otettava huomioon mahdolliset mm. liiketoimintariskeihin liittyvät erot toimitusvelvollisen ja markkinaehtoisen myynnin välillä.

Energiaviraston valitsema malli toimitusvelvollisuustuotteiden kohtuullisen hinnan arvioimiseksi

Energiavirasto toteaa, että kilpailun piirissä olevat sähkömarkkinat ovat laajentuneet merkittävästi siitä, kun toimitusvelvollisuustuotteiden hinnan sääntelystä on alun perin säädetty. Sähkön vähittäishinnat muodostuvat nykyään kilpaillulla markkinalla, joka estää tehokkaasti hintojen nousua kilpailullista tasapainoa korkeammalle. Toimitusvelvollisuustuotteiden hinnan sääntelyn on määrä suojata kuluttajia, jotka eivät pysty kilpailuttamaan sähkösopimustaan, mutta kilpailullisten markkinoiden laajenemisen myötä tämä edustaa yhä pienempää osuutta solmituista sähkösopimuksista. Toimitusvelvollisuustuotteiden kohtuullisen hinnan arviointimenetelmää harkitessa on myös huomioitava toimitusvelvollisen vähittäismyynnin suhde kilpailtuun vähittäismyyntiin.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momenttiin viitaten toimitusvelvollisuuden piiriin kulumista ei rajaa se, onko loppukäyttäjällä mahdollisuus kilpailuttaa sähkön hankintaansa ja onko hänelle tarjolla muita kilpailukykyisiä vaihtoehtoja sähkön hankintasopimukseksi. Kuluttajilla ja muilla loppukäyttäjillä, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa, on näin ollen halutesaan oikeus tehdä sähkön myyntisopimus toimitusvelvollisen vähittäismyyjän kanssa hänen tarjoamallaan toimitusvelvollisuustuotteella. Tämä mahdollistaa ensinnäkin sen, että toimitusvelvollisuuden piirissä olevat loppukäyttäjät voivat halutessaan tehdä sähkön myyntisopimuksen muun kuin toimitusvelvollisen vähittäismyyjän kanssa ja siirtyä ns. kilpailun piiriin, ja toisaalta myös sen, että he voivat aina halutessaan ilman erityistä syytä palata takaisin ja tehdä toimitusvelvollisuussopimuksen toimitusvelvollisen myyjän kanssa. Energiavirasto katsoo, että tällöin toimitusvelvollisuustuotteet kilpailevat muiden kilpailun piirissä tarjottujen sähkön vähittäismyyntisopimusten kanssa. Toimitusvelvollisuuden piirissä olevat loppukäyttäjät voivat aina solmia sopimuksen toimitusvelvollisuustuotteelle, mikäli ne mistä tahansa syystä eivät halua valita jotain muuta sähkön toimittajaa tai tehdä sopimusta toimitusvelvollisen myyjän tarjoamalle muulle sähkön myyntituotteelle.

Toimitusvelvollisuustuotteeksi on usein nimetty yksi tai useampia toimitusvelvollisen myyjän yleisesti tarjolla olevista markkinaehtoisista tuotteista, jolloin niiden hinta määräytyy markkinaehtoisesti ja pysyy myös ilman sääntelyä lähellä kilpailullista tasapainohintaa.

Energiavirasto toteaa edelleen, että sähkömarkkinoiden laajentumisen myötä myös toimijoiden loppukäyttäjille hankkiman sähkön järjestymistavat ovat monimuotoistuneet. Osa sähkönmyyjistä tuottaa edelleen itse sähköä, kun taas osa ostaa kaiken loppukäyttäjille myymänsä sähkön tukkumarkkinalta. Jotkin yhtiöt ovat myös erottaneet tuotannon ja myynnin konsernin sisällä kahteen liiketoiminnallisesti erilliseen toimintoon. Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädäntö ei edellytä, että konsernissa tai yhtiössä olevan sähkön tuotantotoiminnan olisi myytävä tuottamansa sähkö suoraan konsernissa tai yhtiössä olevalle sähkön myyntitoiminnalle tai että myynnin olisi tapahduttava omakustannehintaan tai johonkin muuhun kuin markkinahintaan. Sähkön tuottajilla ja sähköyhtiöiden tuotantotoiminnoilla on vapaus päättää, myyvätkö ne tuottamansa sähkön esimerkiksi tukkumarkkinoille vai myyvätkö ne sen kahdenvälisellä sopimuksella jollekin loppukäyttäjälle tai sähkön vähittäismyyjälle. Lisäksi tuottaja voi vapaasti sopia, millä hinnalla kahdenvälisissä sopimuksissa sähkö myydään.

Erot sähkön hankinnan järjestymistavoissa vaikuttavat siihen, millä hinnalla sähkön vähittäismyyjät voivat myydä sähköä. Energiavirasto toteaa, että vaikka osa yhtiöistä voi myydä ja on myynyt sähköä loppukäyttäjille alle markkinahinnan, yhtäkään toimitusvelvollista vähittäismyyjää ei sähkömarkkinalain perusteella voida velvoittaa tällaiseen toimintaan. Näin ollen kohtuullisen hinnan sitominen toimijan kustannuksiin on haastavaa, sillä kustannukset vaihtelevat toimijan mukaan. Tällöin myös loppukäyttäjien maksama hinta sähköstä voisi vaihdella merkittävästi riippuen siitä, kenen myyjän toimitusvelvollisuuden piirissä he olisivat.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädännön perusteella loppukäyttäjän kynnys vaihtaa sähkötoimittajaa ja valita kilpailtu sähkösopimus on erittäin pieni. Sähkömarkkinalainsäädäntö ei rajoita milloin ja kuinka usein loppukäyttäjä voi vaihtaa sähkötoimittajaansa. Ainoat rajoitukset liittyvät loppukäyttäjällä voimassa olevaan määräaikaiseen sähkösopimukseen. Sähkömarkkinalain 26 §:n perusteella verkonhaltija ei myöskään saa periä erillistä maksua sähkötoimittajan vaihtamiseen liittyvistä suoritteistaan. Lisäksi sähkömarkkinalainsäädännön perusteella sähkön toimittajan vaihtamisen edellyttämä tiedonvaihtoprosessi voi kestää enintään kaksi viikkoa.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisuuden piirissä olevien sähkön loppukäyttäjien alhainen kynnys vaihtaa sähkötoimittajaansa sekä sähkön vähittäismyyntisopimuksia tarjoavien kilpailevien sähkön vähittäismyyjien määrä että sähkömarkkinan nykytilanne tukevat markkinaehtoisin hinnoittelun mallin käyttämistä toimitusvelvollisten sähkönmyyntituotteiden hinnan kohtuullisuuden arvioinnissa. Toimitusvelvollisuustuotteiden hinta määräytyy markkinaehtoisesti, jolloin kustannuksiin sidottu hintasäätely ei ole tarpeellista ja saattaa jopa antaa virheellisen kuvan toimitusvelvollisuustuotteen hinnoittelusta. Kustannuksiin sidottuun malliin on vaikea sisällyttää olennaisia muutoksia markkinan toimintaympäristössä. Sähkökriisi on vaikuttanut esimerkiksi sähkön vähittäismyyntitoiminnan riskienhallintaan, jolla on perusteltuja vaikutuksia myös tuotteiden hintoihin ilman suoraa ja välttämätöntä vaikutusta toiminnan kustannuksiin.

Markkinaehtoisin hinnoittelun mallia ei voitaisi käyttää hinnan kohtuullisuuden arviointiin, mikäli kriisi olisi aiheuttanut markkinahäiriön, joka olisi yleisesti nostanut sähkön vähittäismarkkinan keskihinnan kohtuuttomalle tasolle. Energiavirasto toteaa, että vähittäismarkkinan keskimääräinen hinta voisi olla kohtuuton, mikäli se

ylittäisi huomattavasti ja perusteetta sähkön tukkumarkkinahinnan tai mikäli vähittäishintojen keskimääräinen kehitys irtautuisi tukkumarkkinahintojen kehityksestä.

Energiavirasto toteaa, että koska sähkön pörssihinta määräytyy jatkuvasti markkinaehtoisesti tukkumarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan perusteella, pörssisähkösovimusten hinnat ovat määritelmällisesti kohtuullisia, mikäli sähkönmyyjän veloitama marginaali on kohtuullinen. Energiaviraston arvion mukaan myös muiden sopimustyyppien hinnat ja saatavuus ovat keskimäärin kehittyneet johdonmukaisesti tukkumarkkinan kehityksen mukaisesti.

Energiavirasto on verrannut muiden vähittäismyyntisopimusten markkinahinnan kehitystä tukkumarkkinoiden hintakehitykseen. Toistaiseksi voimassa olevien ja määräaikaisten kiinteähintaisten sopimusten kohdalla tukkumarkkinoiden hintakehitystä on tarkasteltu sekä spot-hinnan että johdannaismarkkinoiden futuurituotteiden hintakehityksen perusteella. Johdannaismarkkinoiden tuotteita käytetään tukkumarkkinahinnan referenssinä, koska riskien hallitsemiseksi vähittäismyyjät pyrkivät suojaamaan omat sähkön hankintakustannuksensa ostamalla etukäteen suojaustuotteita johdannaismarkkinoilta sille ajalle, jolla ne sitoutuvat myymään sähköä kiinteään hintaan. Arvioinnissa on käytetty vähittäismyyntituotteiden hinnan tyyppilliselle kestolle verrannollisten futuurituotteiden hintoja kuten kvartaalihintoja. Analyysin perusteella keskimääräinen sähkön vähittäismarkkinahinta on seurannut hyvin tarkasti sähkön tukkumarkkinahintojen kehitystä.

Energiavirasto toteaa, että koska sähkön vähittäismarkkinahinnat ovat keskimäärin seuranneet sähkön tukkumarkkinahintojen kehitystä myös kriisiaikana, yksittäisen toimitusvelvollisuustuotteen hinnan kohtuullisuutta voidaan arvioida markkinaehtoisin hinnoittelun mallin mukaisesti vertaamalla sen hintaa vastaavan sopimustyyppin keskimääräiseen vähittäismarkkinahintaan. Yksittäisen toimitusvelvollisuustuotteen hinta voi olla kohtuuton, mikäli sen taso ylittää vertailukelpoisen markkinahinnan ja/tai sen hintakehitys poikkeaa yleisestä markkinahintojen kehityksestä.

Keravan Energia Oy:n toimitusvelvollisuustuotteiden hinnan kohtuullisuus

Edellä esitetyn mukaisesti Energiavirasto katsoo, että asianosaisella on ajanjaksolla 1.1.2022 – 30.4.2023 ollut kolme toistaiseksi voimassa olevaa toimitusvelvollista kiinteähintaista sähkönmyyntituotetta: Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) yleis-, Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) aika -, ja Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) kausi -tuotteet. Koska eri mitaustavoilla on eri hinnastot, Energiavirasto katsoo, että kyseessä on eri tuotteet.

Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -tuote

Keravan Energia Oy:n selvityksistä ilmenee, että se on tarjonnut toimitusvelvollisena tuotteena kiinteähintaista toistaiseksi voimassa olevaa Perussähkö-tuotetta 30.9.2020 saakka, jonka jälkeen sitä ei ole enää tarjottu uusille asiakkaille toimitusvelvollisuustuotteena. Asianosainen on kertonut yhtiöllä olevan yhä ajanjaksolla 1.1.2022-30.6.2022 voimassa olevia aikaisemman toimitusvelvollisen tuotteen Perussähkö mukaisia sopimuksia.

Asianosainen on antanut Energiavirastolle selvityksen siitä mihin Perussähkö -tuotteen hinnoittelu on perustunut. Lisäksi tuotteen hinta muuttui asianosaisen harkinnan mukaisina ajankohtina.

Asianosaisen kertoman mukaan nämä Perussähkö -sopimukset on muutettu tois-
taiseksi voimassa oleviksi Varttisähkö -nimisiksi sopimuksiksi 1.7.2022 alkaen.

Asianosainen on selvityksessään kertonut, että Varttisähkö -tuotteen hinta muo-
dostuu säännöllisesti kolmen kuukauden välein kullekin hintajaksolle sähkön mark-
kinahinnan mukaan aina hintajaksoa edeltävän kuukauden viimeisenä noteeraus-
päivänä.

Energiavirasto toteaa, että muutoksella tuotteen hinnan määräytymis- ja voimas-
saolojaksot tarkentuivat ja hinnan määräytymisen periaate tuli asiakkaan kannalta
läpinäkyvämmäksi.

Energiavirasto toteaa, että Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -
tuotteeseen ennen 1.10.2020 tehdyt toimitusvelvollisuussopimukset ovat edellä
esitetyin perustein Keravan Energia Oy:n toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvia
sähkönmyyntisopimuksia, joiden hinnoittelun sähkömarkkinalain 67 §:n mukaista
kohtuullisuutta Energiavirasto on toimivaltainen tutkimaan.

Energiavirasto toteaa selvyiden vuoksi, että Energiavirasto arvioi Perussähkö
(muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -tuotteen hinnoittelun kohtuullisuutta ai-
noastaan niiden asiakkaiden osalta, joilla on tämä tuote toimitusvelvollisuustuot-
teena.

Keravan Energia Oy on toimittanut Energiavirastolle Perussähkö- (muutettu
1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen keskimääräisen verollisen hinnan tarkaste-
lujaksolla 1.1.2022-30.4.2023. Energiavirasto on muuttanut toimitetut hinnat tar-
vittavilta osin vastaamaan kulloinkin voimassa olevaa arvonlisäveroa. Lisäksi Ener-
giavirasto on tarkastellut tietoja, jotka Keravan Energia Oy on ilmoittanut Sähkön
hintavertailu -palveluun. Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -tuot-
teen energiahinta sisältäen arvonlisäveron¹ on ollut tarkastelujakson 1.1.2022-
30.4.2023 aikana seuraavanlainen:

Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuote snt/kWh	Yleissähkö	Aikasäh- köpäivä	Aikasähkö yö	Kausisähkö talvi	Kausisähkö kesä
1.1.-31.1.2022	6,55				
1.2.-30.6.2022	7,01				
1.7.-30.9.2022	11,90	12,40	10,80	12,60	11,20
1.10.-30.11.2022	49,00	55,00	35,00	55,00	40,00
1.12.-31.12.2023	43,47	48,79	31,05	48,79	35,48
1.1.-31.3.2023	44,50	57,85	35,60	62,30	37,85
1.4.-30.4.2023	13,50	15,90	11,50	13,50	13,50

¹ 1.1.2022-30.11.2022 24 %, 1.12.2022-30.4.2023 10 %

Lisäksi tuotteesta on tarjottu 1.7.2022-30.11.2022 0,30 snt/kWh, 1.12.2022-31.12.2022 0,26 snt/kWh, 1.1.2023-31.3.2023 (bio- 0,60 snt/kWh ja 0,80 snt/kWh tuulisähkö) ja 1.4.2023-30.4.2023 1,00 snt/kWh lisämaksullista Bio- ja Tuulisähkötuotetta. Energiavirasto toteaa, että kyseessä on asianosaiselta saadun selvityksen mukaan asiakkaalle vapaaehtoinen lisäpalvelu eikä erillinen toimitusvelvollisuusuote, eikä sitä arvioida tässä päätöksessä.

Perussähkö (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) -tuotteesta on tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana peritty lisäksi kuukausikohtainen perusmaksu (sisältäen kulloinkin voimassa olleen arvonlisäveron):

1.1.2022-31.1.2022	2,50 €/kk
1.2.2022-30.6.2022:	3,00 €/kk
1.7.2022-30.11.2022:	3,00 €/kk
1.12.2022-30.4.2023:	2,66 €/kk

Energiavirasto toteaa, että toistaiseksi voimassa olevan, kiinteähintaisen Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hinnan kohtuullisuutta voidaan arvioida markkinaehtoisin hinnoittelun mallin mukaisesti vertaamalla sen hintaa vastaavan sopimustyypin keskimääräiseen vähittäismarkkinahintaan.

Keravan Energia Oy on toimittanut Energiavirastolle selvityksen Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hinnan muodostumisesta. Energiaviraston arvion mukaan Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hinta on koko tarkastelujaksolla määräytynyt johdonmukaisesti suhteessa ilmoitettuihin tuotteen hinnanmääräytymisperusteisiin. Tuotteen hinnanmääräytymisperusteet ovat Energiaviraston arvion mukaan markkinan yleisten käytäntöjen mukaisia.

Energiavirasto on verrannut Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hintaa ja hinnan kehitystä toistaiseksi voimassa olevien sopimusten markkinahinnan kehitykseen tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten markkinahinta on arvioitu Suomen 29 suurimman sähkönmyyjän tarjoamien vertailukelpoisten toistaiseksi voimassa olevien sopimusten perusteella. Vertailuryhmä ei sisällä Keravan Energia Oy:tä.

Energiaviraston laatiman arvion mukaan Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hinta on ollut vertailuryhmän halvimpien tuotteiden joukossa tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.6.2022.

Tuotteen hinta on puolestaan ollut kalleimpien tuotteiden joukossa lokakuun 2022 ja maaliskuun 2023 välillä, jolloin se on ylittänyt vertailuryhmän keskimääräisen hintatason. Tuotteen hinta on laskenut huhtikuussa 2023 vertailuryhmää vastaavalle tasolle. Keravan Energia Oy on toimittanut Energiavirastolle selvityksen Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) hinnan muodostumisesta.

Energiaviraston laatimassa arvioissa vertailujoukkona toimii Sähkön hintavertailu - palvelussa tarjolla olevat uusmyyntituotteet, joiden hinnat voivat reagoida tukku- markkinan hintojen muutoksiin vanhoja olemassa olevia sopimuksia nopeammin. Palvelusta poistui loppuvuonna 2022 lukuisia toistaiseksi voimassa olevia tuotteita. Sähkön hintavertailu -palveluun on myös ilmoitettu vuoden 2023 puolella markki- noiden tasaannuttua uusmyyntituotteita, joiden vuoden 2022 hintatasoon nähden matalampi hintataso heijastaa vuoden 2023 tukku- markkinoiden hintakehitystä. Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy:llä on Perusähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen ilmoitettujen pidempiaikaisten hinnanmää- räytymisperusteiden kehityksen takia ollut perusteltu syy nostaa hintaa lokakuussa 2022 ja pitää hinta korkeammalla tasolla maaliskuuhun 2023 asti. Energiavirasto katsoo, että markkinaehtoisuuden arvioinnissa suurempi painoarvo on näin ollen annettava hankinta- ja myyntihinnan suhteen ja hintakehityksen arvioinnille.

Energiavirasto toteaa, että Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hinta on kehittynyt johdonmukaisesti markkinatilanteen kehitystä vastaa- valla tavalla, ja hintojen muutokset ovat noudattaneet Energiavirastolle ilmoitettuja hinnanmääräytymisperusteita. Vertailu ei anna viitteitä siitä, että Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hinta olisi tarkastelujaksolla mer- kittävästi ylittänyt vertailukelpoisen keskimääräisen markkinahinnan tai että tuot- teen hintakehitys olisi merkityksellisesti poikennut yleisestä vertailukelpoisten markkinahintojen kehityksestä.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellesään Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) tuotteen hinnan niiden asiakkaiden osalta, joilla se on toimi- tusvelvollisena tuotteena.

Fiksusähkö -tuote

Keravan Energia Oy on selvityksissään kertonut, että se on alkanut tarjota vaihtu- vahintaista Fiksusähkö pörssisähkötuotetta uusille asiakkaille toimitusvelvollisuus- tuotteena 1.10.2020 alkaen.

Keravan Energia Oy:n mukaan pörssisähkötuotteen hinta muodostuu Nord Pool AS:n julkaiseman sähkön Suomen hinta-alueen tuntikohtaisesta spot-hinnasta li- sättyinä kulutusperusteisella marginaalilla (snt/kWh), kuukausittaisella kiinteällä perusmaksulla sekä veroilla. Keravan Energia Oy on toimittanut Energiavirastolle erikseen tiedot pörssisähkötuotteen marginaalin ja perusmaksun suuruudesta tar- kastelujaksolla sisältäen arvonlisäveron. Energiavirasto on muuttanut toimitetut hinnat tarvittavilta osin vastaamaan kulloinkin voimassa olevaa arvonlisäveroa. Energiavirasto on myös tarkastellut Sähkön hintavertailu -palveluun ilmoitettuja tietoja. Pörssisähkötuotteen marginaalin suuruus sisältäen kulloinkin voimassa ol- leen arvonlisäveron² on ollut tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana seu- raava:

1.1.2022– 30.6.2022: 0,19 snt/kWh,

² Arvonlisävero on ollut 24 prosenttia aikavälillä 1.1.-30.11.2022 ja 10 prosenttia aikavälillä 1.12.2022-30.4.2023.

1.7.2022.–30.9.2022:	0,24 snt/kWh,
1.10.2022-30.11.2022:	0,31 snt/kWh
1.12.2022-31.12.2022:	0,28 snt/kWh
1.1.2023-30.4.2023:	0,35 snt/kWh

Perusmaksun suuruus (sisältäen kulloinkin voimassa olleen arvonlisäveron) on ollut tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana seuraavanlainen:

1.1.2022–30.6.2022:	3,40 €/kk,
1.7.2022–30.11.2022:	3,00 €/kk,
1.12.2022-31.12.2022:	2,66 €/kk
1.1.2023-30.4.2023:	3,10 €/kk

Energiavirasto toteaa, että koska sähkön pörssihinta määräytyy jatkuvasti markkinaehtoisesti tukkumarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan perusteella, pörssisähkötuotteen kohtuullisuutta voidaan arvioida vertaamalla tuotteen hintaa ja sen kehitystä vastaavan sopimustyyppin keskimääräisiin markkinahintoihin. Näin ollen pörssisähkösopimuksen hinta on määritelmällisesti kohtuullinen, kunhan sen marginaali ja perusmaksu on asetettu kohtuulliselle tasolle. Siten kohtuullisuusarviointi koskee vain pörssisähkötuohteen marginaalia ja perusmaksua.

Energiavirasto on verrannut pörssisähkötuohteen marginaalia ja perusmaksua sekä niiden kehitystä pörssisähkösopimusten markkinahintojen kehitykseen ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023. Markkinahinta on arvioitu Suomen 29 suurimman sähkönmyyjän tarjoamien vertailukelpoisten pörssisähkösopimusten marginaalien ja perusmaksujen suuruuden perusteella. Vertailuryhmä ei sisällä Keravan Energia Oy:tä.

Energiaviraston laatiman arvion mukaan pörssisähkötuohteen marginaali ja perusmaksu on alittanut vertailtavien markkinahintojen mediaania koko tarkastelujakson ajan.

Energiavirasto toteaa näin ollen, että Keravan Energia Oy:n pörssisähkötuohteen hinta on vastannut vertailukelpoisten tuotteiden markkinaehtoista hintaa tarkastelujaksolla ja sen hinta on myös kehittynyt johdonmukaisesti markkinatilanteen kehitystä vastaavalla tavalla. Vertailu ei siten anna viitteitä siitä, että pörssisähkötuohteen hinta olisi tarkastelujaksolla merkittävästi ylittänyt vertailukelpoisen keskimääräisen markkinahinnan tai että pörssisähkötuohteen hinnan kehitys olisi merkityksellisesti poikennut yleisestä vertailukelpoisten markkinahintojen kehityksestä.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellössään Fikusähkö -tuotteen hinnan tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023 niiden asiakkaiden osalta, joilla se on toimitusvelvollisena tuotteena.

Pörssisähkönmyyntituotteen tarjoaminen ainoana toimitusvelvollisuustuotteena

Keravan Energia Oy on selvityksissään kertonut, että se on 1.10.2020 alkaen tarjonnut pörssihintaan sidottua sähkönmyyntituotetta "Fikusähkö" ainoana sähkömarkkinalain 67 §:n mukaisena toimitusvelvollisena tuotteena. Asianosainen on

kertonut myyvänsä myös muita sähkönmyyntituotteita kuin toimitusvelvollisuus tuotteita, ja että toimitusvelvollisuuden piirissä olevilla loppukäyttäjillä on mahdollisuus valita myös jokin muu tuote kuin toimitusvelvollisuustuote. Asianosaisen mukaan on selvää, että Fikus sähkö-tuotteen hinnan koostuessa hyvin pitkälti suoraan ja läpinäkyvästi toteutuneesta spot-hinnasta, on sen hinnoittelun oltava myös sähkömarkkinalain 67 §:n tarkoittamalla tavalla kohtuullinen.

Energiavirasto toteaa, että pörssihintaan sidotulla sähkönmyyntituotteella tarkoitetaan tässä yhteydessä sähkönmyyntituotetta, jossa sähkön hinta on sidottu markkina-aikayksikössä vaihtuvaan sähköpörssin hintaan ennalta määritellyn laskenta-kaavan mukaisesti esimerkiksi siten, että hinta on pohjoismaisen sähköpörssin Nord Pool AS:n julkaisema sähkön tuntikohtainen Suomen aluehinta eli sähkön spot-hinta lisättyä kiinteällä marginaalilla ja perusmaksulla. Asiassa on arvioitava, onko Keravan Energia Oy toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä voinut tarjota tällaista pörssihintaan sidottua sähkönmyyntituotetta ainoana toimitusvelvollisena sähkönmyyntituotteena aikavälillä 1.1.2022-30.4.2023.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjällä, jolla on toimitusvelvollisuus, on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) 67 §:n 2 momenttia koskevien yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan huomattavan markkinavoiman vähittäismyyjällä tulee olla julkiset sähkönmyyntiehdot ja -hinnat toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia tai sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Toimitusvelvollinen vähittäismyyjä saa tarjota asiakkailleen sähköä myös julkisista ehdoista poikkeavilla ehdoilla, sillä myös toimitusvelvollisuuden piirissä olevat asiakkaat ovat oikeutettuja kilpailuttamaan sähkön ostonsa. Toimitusvelvollisella sähkönmyyjällä tulee olla mahdollisuus osaltaan vastata muiden sähkönmyyjien kilpailuun.

Energiavirasto toteaa, että sähkönkäyttäjän ja koko sähköjärjestelmän kannalta pörssihintaisen sähkönmyyntituotteen etuna on se, että sopimushinta seuraa sähköjärjestelmän kysynnän ja tarjonnan mukaan määräytyviä markkinahintoja ja sisältää asiakkaille kannusteita siirtää kulutusta pois kalleimmilta tunneilta, jolloin esimerkiksi sähkön tarjonnasta on niukkuutta. Asiakas voi siten omalla kulutuskäyttäytymisellään vaikuttaa sekä maksettavakseen tulevaan hintaan että sähköjärjestelmän tasapainoon. Toisaalta pörssisähkötuotteella asiakas kantaa sähkön tukkumarkkinoiden hintavaihtelusta aiheutuvan riskin siten, että asiakkaan maksettavaksi tuleva määrä saattaa vaihdella jyrkästikin hintatason vaihtelujen mukaan ja hintasidonnaisuuden aikarytmistä hyötyminen edellyttää asiakkaalta aktiivisuutta hinnanvaihtelujen seuraamisessa ja kulutuksen ajoituksen ohjaamisessa. Loppukäyttäjän näkökulmasta pörssisähkötuotteeseen sisältyy siten mahdollisuuksien lisäksi myös merkityksellisiä riskejä.

Energiavirasto toteaa, että pörssisähkösopimuksen hintaa loppukäyttäjän on vaikea ennakoita pidemmälle etukäteen. Pörssisähkötuohteen luonteeseen kuuluu, että

sähköstä maksettava hinta vaihtelee voimakkaasti tunneittain ja kausittain, eikä loppukäyttäjä voi tietää sähkön hintaa yhtä päivää pidemmälle ajanjaksolle. Pörssihinnat julkistetaan edellisenä iltapäivänä seuraavalle päivälle, joten voidakseen sovittaa omaa kulutustaan pörssihinnan hintavaihteluiden mukaisesti, pörssihintojen vaihtelua on seurattava päivittäin. Pääsääntöisesti hintojen seuranta tapahtuu älylaitteiden tai internetin välityksellä. Tuotteen mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää siten loppukäyttäjältä tiettyjä valmiuksia esimerkiksi älylaitteiden käyttämiseen tuntihintojen seuraamiseksi tai älykkääseen sähkön kulutuksen ohjaukseen tuntihintojen perusteella.

Energiavirasto toteaa edelleen, että pörssisähkön hinnat vaihtelevat tunneittain huomattavastikin ja hintahuiput voivat kohota hyvinkin korkeiksi. Loppukäyttäjältä laskutettavaan summaan vaikuttavat merkittävästi asiakkaan kulutuskäyttäytyminen ja asumismuoto, joihin kaikilla toimitusvelvollisuuden piirissä olevilla loppukäyttäjillä ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia vaikuttaa. Kaikilla kuluttajilla ei ole valmiutta ja mahdollisuutta seurata hinnanmuutoksia päivittäin ja sovittaa omaa kulutustaan pörssisähkön hinnanvaihteluiden mukaisesti. Kaikki loppukäyttäjät eivät myöskään kykene optimoimaan sähkönkulutustaan niin, että mikäli heillä olisi pörssisähkötuote, heidän maksamansa sähkön hinta olisi esimerkiksi korkeintaan yhtä suuri kuin pörssisähkön kuukausittainen keskihinta, vaan heidän maksamansa hinta sähköstä voi nousta paljon tätä korkeammaksi.

Energiavirasto toteaa, että lainsäädännön tarkoituksena on turvata sähkönsaanti myös passiivisille tai muutoin heikoimmassa asemassa oleville kuluttajille. Pörssisähköön sidottu sähkönhinta saattaa silloin muodostua hyvinkin korkeaksi, jos kuluttaja esimerkiksi käyttää paljon sähköä kalliina tunteina eikä hänellä ole valmiutta hyödyntää kulutuksessaan pörssisähkön halvempia tunteja, esimerkiksi koska hänen tietonsa pörssisähkön hinnanmuodostumisesta ovat puutteelliset.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien sähkön myyntiehdot eivät saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia. Energiavirasto toteaa, että hinnan lisäksi myös toimitusvelvollisen sähkönmyyntituotteen muiden sopimusehtojen tulee olla kuluttajille kohtuullisia. Pörssisähkön hinnanvaihteluista hyötyminen edellyttää kuluttajalta päivittäistä hintojen seuranta ja sähkönkulutuksen ajoittamista hinnanvaihteluiden perusteella. Varsinkin ns. heikoimmassa asemassa olevilla kuluttajilla ei välttämättä ole mahdollisuutta käyttää hintojen seurantaan tarvittavia laitteita tai osaamista hyödyntää hinnanvaihtelua kulutuksensa ajoittamisessa. Tällöin kuluttajan maksettavaksi tuleva lasku saattaa olla hyvinkin korkea.

Energiavirasto katsoo asiassa saadun selvityksen perusteella, että Keravan Energia Oy on 1.10.2020 alkaen tarjonnut uusille toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille ainoana toimitusvelvollisuustuotteenaan muuttuvahintaista pörssisähkötuotetta.

Energiavirasto katsoo Keravan Energia Oy:n toimineen 1.1.2022-30.4.2023 välisenä aikana sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin vastaisesti tarjotessaan toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkailleen ainoana toimitusvelvollisuustuotteena pörssihintaan (Nord Pool AS) sidottua sähkönmyyntituotetta.

Energiavirasto ei velvoita asianosaista korjaaviin toimenpiteisiin, koska sähkömarkkinalain muuttamisesta annettu laki (497/2023) on tullut voimaan 1.6.2023 ja sisältää tarkentavia säännöksiä tarjottavista toimitusvelvollisuustuotteista. Lakimuutoksen myötä sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentissa veloitetaan toimitusvelvolliset myyjät tarjoamaan toimitusvelvollisuuden piirissä oleville kuluttajille ja muille loppukäyttäjille näiden tarpeisiin sopivia erilaisia sähkömyyntisopimuksia. Tarjottavat sähkömyyntisopimukset eivät myöskään saa olla yksinomaan dynaamisen hinnan sähkötoimitussopimuksia ja muuhun muuttuvaan suureeseen perustuvia sähkömyyntisopimuksia.

Asianosainen on tarjonnut toimitusvelvollisena tuotteena 1.6.2023 alkaen "Toimitusvelvollinen sähkö" nimistä tuotetta, joka ei ole pörssisähkötuote eli tältä osin asianosainen on korjannut aiemman 67 §:n 2 momentin vastaisen toimintansa.

Tarkastelujaksolla tarjottujen toimitusvelvollisuustuotteiden myyntiehtojen ja -hintojen julkisuus sekä niiden ilmoittaminen Energiavirastolle

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjällä, jolla on toimitusvelvollisuus, on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan toimitusvelvollisilla myyjillä on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkailleen. Kyseissä lainkohdassa tai sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (20/2013 vp) ei ole kuitenkaan tarkemmin avattu sitä, kuinka nämä tiedot olisi esitettävä tai pidettävä julkisina.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisia tuotteita koskevaa sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaista julkisuusvelvoitetta ei täyty se, että tuotetta koskevat sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet olisivat saatavilla ainoastaan puhelinmyynnissä tai esimerkiksi erikseen niitä asiakaspalvelusta tiedustelemalla. Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisista tuotteista koskevat sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet on oltava myyjän asiakaspalvelun lisäksi helposti saatavilla ja nähtävillä myös sähkömyyjien verkkosivuilla sekä muissa asiakaspalvelukanavissa siten, että toimitusvelvollisuuden piirissä oleva loppukäyttäjä saa tiedot niistä halutessaan vaivatta.

Sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima, tulee toimittaa 67 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähittäismyyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet Energiavirastolle ennen niiden käyttöönottamista. Energiaviraston määräyksen sähkön vähittäismyyjän sähkömyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (dnro 122/002/2014) 4 §:n mukaan hintatiedot tulee toimittaa Energiavirastolle sähköisesti syöttämällä ne internetissä Energiaviraston hintatietojärjestelmään.

Tarkastelujaksolla voimassa olleen sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima, tulee toimittaa 67 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähittäismyyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytisperusteet Energiavirastolle ennen niiden käyttöönottamista. Saman pykälän 2 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle tai tämän määräämälle yhteisölle vähittäismyyntiehdot ja -hinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa. Edelleen 3 momentin mukaan Energiavirasto voi antaa tarkemmat määräykset, mitä vähittäismyyntiehtoihin ja -hintoihin sekä niiden määräytymisperusteisiin liittyviä tietoja sille tulee toimittaa, miten tiedot tulee eritellä sekä miten tiedot tulee toimittaa.

Energiavirasto on 68 §:n 3 momentin nojalla antanut 4.3.2014 määräyksen Energiaviraston määräys sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (dnro 122/002/2014). Määräyksen 2 pykälän 1 momentin mukaan sähkön vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima jakeluverkonhaltijan vastuualueella tai johon sovelletaan huomattavan markkinavoiman omaavan vähittäismyyjän veloitetta sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin perusteella, tulee ilmoittaa sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähittäismyyntihintansa Energiavirastolle. Lisäksi vähittäismyyjän tulee toimittaa sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentissa tarkoitetut myyntiehtonsa Energiavirastolle, mikäli ne poikkeavat kuluttajan kannalta olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehtoista. Saman pykälän 2 momentin mukaan sähkön vähittäismyyjän on ilmoitettava Energiavirastolle edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Ilmoitus on tehtävä ennen kuin muutokset tulevat voimaan ja siinä on yksilöitävä, milloin muutokset tulevat voimaan. Määräyksen 4 §:n mukaan määräyksen 2 §:ssä tarkoitetut hintatiedot tulee toimittaa Energiavirastolle sähköisesti syöttämällä ne internetissä Energiaviraston hintatietojärjestelmään.

Energiavirasto toteaa edellä olevan perusteella, että toimitusvelvollisuustuotteena tarjottava tuote tulee olla ilmoitettuna Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palvelussa (sahkonhinta.fi) ennen kuin hinnat ja ehdot tai muutokset niissä tulevat voimaan. Toimitusvelvollisen vähittäismyyjän on huolehdittava, että Energiavirastolle on ilmoitettuna ajantasaiset tiedot kaikista voimassa olevista toimitusvelvollisuustuotteista.

Energiavirasto toteaa lisäksi selvyyden vuoksi, että sähkömarkkinalain 68 § ja Energiaviraston määräys sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle eivät rajaa toimitusvelvollisuussopimusten myyntihintojen ja -ehtojen ilmoittamisvelvollisuutta koskemaan ainoastaan niitä toimitusvelvollisuussopimuksia, joita toimitusvelvollinen vähittäismyyjä tarjoaa uusille asiakkaille. Siten toimitusvelvollisen vähittäismyyjän olisi ilmoitettava Energiavirastolle kaikkien toimitusvelvollisuussopimusten voimassa olevat hinnat ja ehdot riippumatta siitä, tarjoaako myyjä kyseistä tuotetta uusille asiakkaille. Tiedot olisi ilmoitettava Sähkön hintavertailu -palvelussa (sahkonhinta.fi).

Energiavirasto kuitenkin toteaa, että Sähkön hintavertailu -palvelussa vähittäismyyjän ei nykyisellään ole mahdollista määrittää, että ilmoitettua toimitusvelvollisuustuotetta ei tarjota enää uusille asiakkaille. Tämän vuoksi kaikki ilmoitetut

tuotteet näkyvät myös loppukäyttäjien hintavertailussa, kun loppukäyttäjät vertailevat kulloinkin tarjolla olevia uusia sopimuksia. Tästä syystä Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisen vähittäismyyjän ei tarvitse ilmoittaa Sähkön hintavertailu -palveluun voimassa olevia hintoja ja ehtoja niistä toimitusvelvollisuussopimuksista, joita ei enää tarjota uusille asiakkaille, niin kauan, kunnes Energiavirasto on lisännyt palveluun toiminnon, jolla myyjä voi määrittää, tarjoaako se sopimusta uusille asiakkaille vai ei.

Fiksusähkö -tuote

Keravan Energia Oy kertoo selvityksissään tarjonneensa Fiksusähkö nimistä pörssisähkötuotetta toimitusvelvollisena tuotteenaan uusille asiakkaille 1.10.2020 alkaen. Fiksusähkö-tuotteen hinta koostuu asianosaisen mukaan Nord Pool AS:n julkaiseman sähkön Suomen hinta-alueen tuntikohtaisesta spot-hinnasta lisättynä kulutusperusteisella marginaalilla (snt/kWh), kuukausittaisella kiinteällä perusmaksulla sekä veroilla. Asianosaisen mukaan loppukäyttäjän on mahdollista itse laskea ja todeta Fiksusähkö-tuotteen kulloinkin voimassa oleva hinta julkisista hintatiedoista. Asianosaisen mukaan Fiksusähkö-tuotteen hinnoittelua avataan avoimesti ja läpinäkyvästi asianosaisen verkkosivuilla, mistä asianosaisen mukaan kuluttaja saa helposti ja ymmärrettävästi tiedon ostamansa sähkön hinnasta ja sen osatekijöistä. Lisäksi asianosainen toteaa, että kaikki asianosaisen tarjoamat tuotteet Fiksusähkö-tuote mukaan luettuna ovat olleet useamman vuoden ja ovat edelleen esillä Keravan Energian verkkosivuilla, josta asiakas voi edellä kuvatulla tavalla myös suoraan itse tehdä sähkösopimuksen. Keravan Energia Oy:n verkkosivujen lisäksi Fiksusähkö-tuotteen myyntiehdot ja -hinnat ovat olleet saatavissa Keravan Energia Oy:n asiakaspalvelusta (puhelimitse, chat -palvelussa ja sähköpostitse).

Energiavirasto katsoo, että pörssisähkötuotteella on Keravan Energia Oy:n selvityksien perusteella ollut julkiset myyntiehdot ja -hinnat toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023 sinä aikana, kun pörssisähkötuote on ollut Keravan Energia Oy:n toimitusvelvollisuustuote.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt Fiksusähkö -tuotteen myyntiehtojen ja -hintojen julkisina saatavilla pitämisen osalta sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaisesti ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023.

Asianosaisen mukaan asianosainen on kertonut ilmoittaneen hintansa myös Energiaviraston ylläpitämään sahkohinta.fi -hintavertailupa pörssisähkötuote on ollut ilmoitettuna Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palvelussa.

Energiavirasto toteaa, että Sähkön hintavertailu -palvelun tietojen perusteella pörssisähkö Fiksusähkö-tuote on ollut kyseiseen palveluun ilmoitettuna koko tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 ajan.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin mukaisesti ilmoittaessaan Pörssisähkö-tuotteen Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palveluun ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023.

Ratkaisu

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy ei ole menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se on lopettanut Perussähkö- (yleissähkö),

Perussähkö- (aikasähkö) ja Perussähkö- (kausisähkö) tuotteiden tarjoamisen toimitusvelvollisina tuotteina uusille asiakkaille 1.10.2020 alkaen.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellessään Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) (yleissähkö), Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) (aikasähkö) ja Perussähkö- (muutettu 1.7.2022 alkaen Varttisähkö) (kausisähkö) hinnat tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023 niiden asiakkaiden osalta, joilla se on toimitusvelvollisena tuotteena.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellessään Fiksusähkö -tuotteen hinnan tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023 niiden asiakkaiden osalta, joilla se on toimitusvelvollisena tuotteena.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt 1.1.2022-30.4.2023 aikana sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, vastaisesti tarjotessaan toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkailleen ainoana toimitusvelvollisuustuotteena pörssihintaan sidottua sähkönmyyntituotetta. Energiavirasto ei velvoita asianosaista korjaaviin toimenpiteisiin tästä päätöksestä ilmenevin perustein.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, mukaisesti pitäessään Fiksusähkö -tuotteen myyntiehdot ja -hinnat julkisina ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023.

Energiavirasto katsoo, että Keravan Energia Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 68 §:n 1 § momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, mukaisesti ilmoittaessaan Fiksusähkö -tuotteen Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palveluun ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023.

Sovelletut säännökset

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Asianosainen saa hakea muutosta tähän päätökseen valittamalla markkinaoikeuteen noudattaen mitä laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään.

Tämä päätös ei sisällä tutkintapyynnön tekijän osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua ratkaisua, josta voisi valittaa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisessa järjestyksessä.

Tätä päätöstä on sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2019) 38 §:n mukaisesti noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Tiedoksianto

Päätös annetaan tiedoksi asianosaiselle hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti postitse saantitodistusta vastaan.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa asiantuntija Antti Salonen (p. 029 5050 166, antti.salonen@energiavirasto.fi).

Liite	Valitusosoitus
Jakelu	Keravan Energia Oy (saantitodistus) Tutkintapyynnön tekijä (sähköpostitse)
Tiedoksi	Jakeluverkonhaltija (sähköpostitse) Energiateollisuus ry. (sähköpostitse) Kilpailu- ja kuluttajavirasto (sähköpostitse) Työ- ja elinkeinoministeriö/Energiaosasto (sähköpostitse)
Maksutta	

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita. Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluita. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen.

Valitus tulee ensisijaisesti tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepanoon tuomioistuinasiaissa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse osoitteeseen:

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2440 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomiois-tuinmaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.